

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (kaheksas koda)

6. november 2014*

Eelotsusetaotlus — Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõige 2 — Ilmselge vastuvõetamatus — Piisavate täpsustuste puudumine faktiliste asjaolude ja põhjuste kohta, millest tulenevalt on eelotsuse küsimusele vastamine vajalik

Kohtuasjas C-366/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bírósági (Ungari) 11. juuli 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 28. juuli 2014, menetluses

Herrenknecht AG

versus

Hév-Sugár kft,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: C. Toader (ettekandja) kaheksanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lõpetada kohtuasi põhistatud määrusega vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõikele 2,

on andnud järgmise

määruse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT L 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42) artikli 23 lõiget 1 ja 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni (ELT C 169, lk 10; edaspidi „Rooma konventsioon”) artikli 3 lõiget 1.
- 2 Eelotsusetaotlus esitati kohtuvaidluse raames, mille pooled on Saksa õiguse alusel asutatud äriühing Herrenknecht AG (edaspidi „Herrenknecht”) ja Ungari õiguse alusel asutatud äriühing Hév-Sugár kft (edaspidi „Hév-Sugár”); kohtuvaidluse ese on rendi maksmise nõue.

* Kohtumenetluse keel: ungari.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse nr 44/2001 artikli 23 lõige 1 näeb ette:

„Kui lepinguosalisel, kellest ühe või mitme alaline elukoht on liikmesriigis, on kokku leppinud, et konkreetsest õigussuhtest tulenenud või tuleneda võivate vaidluste lahendamiseks on pädev liikmesriigi kohus või kohtud, on see kohus või need kohtud pädevad. Kui lepinguosalisel ei ole kokku leppinud teisiti, on kohtul või kohtutel ainupädevus. Selline kokkulepe kohtualluvuse kohta sõlmitakse kas:

- a) kirjalikult, või kui see on sõlmitud suuliselt, kinnitatakse kirjalikult või
- b) vormis, mis vastab poolte vahel väljakujunenud tavale, või
- c) rahvusvahelise kaubanduse puhul vormis, mis vastab kaubandustavale, millest pooled olid või pidid olema teadlikud ning mis on asjaomase kaubanduse valdkonnas laialt tuntud ning mida selles valdkonnas tegutsevad asjakohast liiki lepingute pooled regulaarselt kasutavad.”

- 4 Rooma konventsiooni artikli 3 lõige 1 näeb ette:

„Lepingu suhtes kohaldatakse lepingupoolte valitud õigust. Valik peab olema väljendatud või nähtuma selgesti lepingutingimustest või juhtumi asjaoludest. Omal valikul võivad pooled valida kas terve lepingu või üksnes mõne selle osa suhtes kohaldatava õiguse.”

Ungari õigus

- 5 Kohaldatavad siseriiklikud õigusnormid kordavad sisuliselt liidu õiguse sätteid.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 6 Eelotsusetaotlusest nähtub, et Herrenknecht kui rendileandja ja Hév-Sugár kui rentnik sõlmisid 11. juulil 2008 ostu-müügi ja rendi segalepingu, mille alusel Herrenknecht rendib Hév-Sugáride maa-aluste käikude uuristamise eesmärgil ehitusmasinaid. Lepingus oli kokku lepitud ka, et pärast rendiperioodi lõppu müüb Herrenknecht lepingu esemeks olevad masinad Hév-Sugáridele.
- 7 Lepingul on viis lisa, mis käsitlevad eri lepingulisi aspekte ning sisaldavad eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul tingimusi, mille kohaselt on pooltevaheliste vaidluste lahendamiseks pädevad kas vahekohtud (lepingu I lisa) või tavalised kohtud (lepingu II ja IV lisa). Viimasel juhul on ette nähtud, et hageja võib vaidluse korral valida nende Saksa ja Ungari kohtute vahel, mida on lepingus nimetatud.
- 8 Vaidluse puhuks näeb lepingu toodete tarnimist käsitlev I lisa ette, et kohaldatav on Saksa õigus, samas kui lepingu II ja IV lisa kohaselt, mis käsitlevad vastavalt personali vahendamist ja rendi tüüptingimusi, on kohaldatav Šveitsi õigus.
- 9 Olles saanud Herrenknechtilt hagi rendi maksmise nõudes, kontrollis eelotsusetaotluse esitanud kohus omal algatusel oma pädevuse olemasolu, sest ta leidis, et pooled olid lepingus kokku leppinud pädevaid kohtuid puudutavas sisuliselt erinevates tingimustes.

- 10 Kontrolli tulemusel asus kohus seisukohale, et tal on põhikohtuasja lahendamiseks Ungaris üldine territoriaalne pädevus, kuid ta kahtleb, kas tema ise või mõni muu poolte vahel kokku lepitud kohtualluvust käsitlevate tingimuste kohaselt pädev kohus on erandliku pädevusega määruse nr 44/2001 artikli 23 lõike 1 tähenduses ja kas Herrenknechtile oli õigus vabalt valida lepingus nimetatud kohtute vahel.
- 11 Lisaks sellele kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus selles, milliseid õigusnorme tuleb käesoleval juhul kohaldada, arvestades Rooma konventsiooni artikli 3 lõiget 1 ja seda, et lepingupooled on lepingu eri lisades kokku leppinud nii Saksa kui ka Šveitsi õiguse kohaldatavuses.
- 12 Neil asjaoludel otsustas Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bíróság menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kuidas tuleb tõlgendada [määruse nr 44/2001] artikli 23 lõiget 1 seoses sellega, millisel kohtul on erandlik kohtualluvus juhul, kui vaidluse poolteks olevad lepingupooled on nende vahel sõlmitud lepingu tüüptingimustes kokku leppinud erinevate kohtute kohtualluvuse; kas hagejal on õigus valida kokkulepitud erandliku ja valikulise kohtualluvusega kohtute vahel ja kas võib järeldada, et käesolevat vaidlust menetleval kohtul on erandlik kohtualluvus?
2. Kuidas tuleb tõlgendada Rooma konventsiooni artikli 3 lõiget 1 lepingu suhtes kohaldatava materiaalsoiguse seisukohast, kui pooled on lepingu tüüptingimustes märkinud, et kohaldamisele kuulub eri liikmesriikide õigus, ning milline on sel juhul kohaldatav õigus?”

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

- 13 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõike 2 kohaselt võib Euroopa Kohus juhul, kui taotlus või hagi on ilmselgelt vastuvõetamatu ja olles kohtujuristi ära kuulunud, igal ajal ja ilma menetlust jätkamata lõpetada kohtuasja põhjustatud määrusega.
- 14 Tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 267 sätestatud menetlus Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute koostöö vahend, mille abil annab Euroopa Kohus siseriiklikele kohtutele liidu õiguse tõlgendusi, mida siseriiklikud kohtud vajavad nende menetluses oleva vaidluse lahendamiseks (vt selle kohta kohtuotsused Geistbeck, C-509/10, EU:C:2012:416, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Impacto Azul, C-186/12, EU:C:2013:412, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 15 Samuti tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et selleks, et jõuda siseriiklikule kohtule tarviliku liidu õiguse tõlgenduseni, on vaja, et asjaomane kohus määraks kindlaks esitatud küsimuste faktilise ja õigusliku raamistiku või vähemalt selgitaks küsimuste aluseks olevaid faktilisi eeldusi. Eelotsusetaotluses peavad lisaks olema ära näidatud täpsed põhjused, miks siseriiklikul kohtul tekkisid küsimused seoses liidu õiguse tõlgendamise ja miks ta pidas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitamist vajalikuks (kohtuotsus Mulders, C-548/11, EU:C:2013:249, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 16 Need eelotsusetaotluse sisu puudutavad nõuded on sõnaselgelt esitatud kodukorra artiklis 94 ning neid kajastavad ka Euroopa Liidu Kohtu soovitus siseriiklikele kohtutele eelotsuse taotlemiseks (ELT 2012, C 338, lk 1). Soovituste punktist 22 nähtub eeskätt, et eelotsusetaotlus „peab olema [...] piisavalt täielik ja sisaldama kogu asjakohast teavet, et nii Euroopa Kohus kui ka huvitatud isikud, kellel on õigus oma seisukohad esitada, saaksid piisavalt selge ülevaate põhikohtuasja faktilistest ja õiguslikest asjaoludest” (vt selle kohta kohtumäärus D’Aniello jt, C-89/13, EU:C:2014:299, punkt 20).

- 17 Selle kohta on oluline rõhutada, et eelotsusetaotluses sisalduv teave ei ole vajalik mitte ainult selleks, et Euroopa Kohtul oleks võimalik anda tarvilikud vastused, vaid ka selleks, et liikmesriikide valitsustel ja muudel huvitatud isikutel oleks võimalik esitada oma seisukohad vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklile 23. Euroopa Kohtu ülesanne on tagada, et see võimalus oleks olemas, arvestades sellega, et nimetatud sätte kohaselt tehakse huvitatud isikutele teatavaks ainuüksi eelotsusetaotlused (vt kohtumäärused *Adiamix*, C-368/12, EU:C:2013:257, punkt 24, ja *Mlamali*, C-257/13, EU:C:2013:763, punkt 24).
- 18 Käesoleval juhul tuleb tuvastada, et eelotsusetaotlus ei vasta ilmselgelt käesoleva kohtumääruse punktides 15 ja 16 nimetatud nõuetele.
- 19 Esiteks, kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohus määratleb lähemalt täpsustamata põhikohtuasja eseme kui „rendi maksmise nõude”, ei esita ta sellegipoolest faktilist teavet, mille alusel kaks eelotsuse küsimust on esitatud. Eeskätt ei näita ta ära, milline seos esineb kohtuvaidluse eseme ja põhikohtuasjas kõne all olevas lepingus või mõnes selle lisas sisalduva konkreetse tingimuse vahel.
- 20 Kui sellise seose olemasolu oleks esile toodud näiteks põhikohtuasjas kõne all oleva lepingu II või IV lisaga – seda hüpoteesi ei võimalda eelotsusetaotlus aga pidada kinnitust leidnuks –, oleks eelotsusetaotluse esitanud kohus pädev kohtualluvuse küsimustes lepingupoolte tahtevabaduse tunnustamise põhimõtte alusel ja ainus kohaldatav õigus oleks Šveitsi õigus.
- 21 Järgmiseks puudub ka konkreetne viide asjaolule, kas pooled on vaidlustanud eelotsusetaotluse esitanud kohtu pädevuse; eelotsusetaotluse esitanud kohus piirdub märkusega, et ta kontrollib omal algatusel oma pädevuse olemasolu. Selline viide oleks olnud tarvilik eeskätt selleks, et kinnitada kohtualluvust või kohaldatavat õigust käsitlevates lepingutingimustes väljendatud poolte tahet.
- 22 Lõpetuseks ja esitatud kaalutlustega arvestades ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus piisavalt selgelt ja täpselt esitanud põhjusi, miks tal tekkisid kahtlused seoses liidu õiguse tõlgendamisega.
- 23 Neil asjaoludel ei ole Euroopa Kohtul võimalik anda esitatud küsimustele tarvilikku vastust ja juba menetluse käesolevas staadiumis tuleb kodukorra artikli 53 lõike 2 alusel tuvastada, et eelotsusetaotlus on ilmselgelt vastuvõetamatu.

Kohtukulud

- 24 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) määrab:

Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bírósági (Ungari) 11. juuli 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus (kohtuasi C-366/14) on ilmselgelt vastuvõetamatu.

Allkirjad